

ВСП «Ладизинський фаховий коледж  
ВНАУ»

Циклова комісія загальноосвітніх дисциплін

**Основи філософських знань**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

студентів денної форми навчання

# **ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ.**

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів денної форми навчання

Розробник: Котик І.І., викладач І категорії,

## **ЗМІСТ**

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ВСТУП                                                                              | 3   |
| 1 МЕТА І ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ                                                         | 4-5 |
| 2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ                                 | 6   |
| 3 ГРАФІК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ                                      | 7   |
| 4 ФОРМИ КОНТРОЛЮ, ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ЗВІТІВ З<br>САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ | 7-8 |
| 5 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ                                 | 8-9 |
| ВИСНОВКИ                                                                           | 10  |
| ЛІТЕРАТУРА                                                                         | 11  |

## ВСТУП

Самостійна робота здобувача освіти є однією із важливих складових навчального процесу, яка безпосередньо впливає на глибину, неформальність та стійкість набутих знань і умінь.

Метою самостійної роботи здобувача освіти є забезпечення засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота здобувача освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи і його творчого застосування в майбутній професійній діяльності.

Розрізняють види самостійної роботи (самостійна робота, яка забезпечує підготовку до аудиторних занять, поточного і семестрового контролю знань; пошуково-аналітична робота; науково-дослідна робота; практика на підприємствах та в організаціях, участь в тренінгах) та форми (самостійне опрацювання або вивчення теоретичного матеріалу; виконання домашніх завдань; підготовка до контрольних робіт, тестів та інших форм поточного контролю; підготовка до семестрового контролю; підготовка рефератів; підготовка глосарію та презентацій Power Point, тощо) самостійної роботи здобувача освіти.

Самостійна робота здобувача освіти спрямована на досягнення поставленої мети через виконання відповідних завдань, зміст, обсяги і структура яких наведені далі.

Індивідуальне завдання є однією з форм самостійної роботи здобувача освіти, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Основи філософських знань» є однією з основних складових самостійної роботи здобувача освіти, яка призначена для закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок їх використання. Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно з наданням при необхідності консультацій викладачем.

# 1 МЕТА І ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи філософських знань» є складовою частиною спеціальної підготовки фахового молодшого бакалавра

Сучасна освіта прагне, в першу чергу, побудови особистісного світу знань, бо саме він приведе молоду людину в майбутньому до творчої самореалізації в суспільстві. Слід зазначити, що знання в такому контексті не є простим засвоєнням інформації, а виступає засобом для набуття необхідної компетентності, містком для продовження навчання та поштовхом до самоосвіти. Тому мета Основи філософських знань як навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системи знань про людину та її місце в навколишньому середовищі, здатності осмислити та зрозуміти себе і своє становище у природному та соціальному світі.

Головними завданнями курсу є:

- формування наукового світогляду;
- формування філософської культури мислення та пізнання;
- набуття навичок науково-філософського аналізу;
- набуття навичок духовного самовдосконалення;
- свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань;
- виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм; виховання активної життєвої позиції.

**Компетенції, які необхідно сформувати в результаті вивчення дисципліни**

**Загальні компетенції:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність працювати як у команді, так і самостійно.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність до креативного та критичного мислення.

- ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.  
ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.  
ЗК11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.  
ЗК12. Здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань.

#### **Спеціальні компетенції:**

- СК1. Здатність використовувати практичні навички та методи фундаментальних наук в професійній діяльності.  
СК11. Здатність використовувати спеціальне програмне та апаратне забезпечення у професійній діяльності.

#### **Міжпредметні зв'язки**

Застосування філософії дозволяє займатись дослідницькою роботою при розв'язуванні задач із різноманітних областей (наприклад прикладні, історичні, культурологічні, економічні задачі). Тому на заняттях з дисципліни «Основи філософських знань» можна використовувати міжпредметні зв'язки з:

- **навчальними дисциплінами гуманітарного профілю: історія, культурологія, психологія, соціологія;**
- **з природничими: біологія, фізика, математика.**

Результатом вивчення дисципліни є здобуття студентами здобувачами освіти систематизованих знань. Для досягнення цього результату цикл аудиторних навчальних занять доповнюється вивченням навчальної літератури, підручників, довідників, методичних посібників, що містять конкретні практичні вправи, тести, завдання з вузлових питань курсу «Основи філософських знань».

## **2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

До основних форм самостійної і роботи здобувача освіти по курсу «Основи філософських знань» відносяться:

1. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури.
2. Письмові відповіді на завдання до самостійної роботи.
3. Підготовка до екзамену.
4. Рішення тестів і проблемних ситуацій за курсом.
5. Пошук інформації в Інтернеті.

Опрацювання лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу. У разі потреби необхідно звернутися за консультацією до викладача.

До кожного підсумкового контролю для самостійної роботи передбачені різнорівневі завдання, на які студенти дають письмові відповіді, оформлюючи звіт із самостійної роботи.

Підготовка до екзамену здійснюється протягом усього семестру шляхом вивчення лекційного матеріалу, написання звітів з самостійної роботи.

## **З ГРАФІК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ**

Самостійна робота розподіляється на аудиторну і позааудиторну.

Аудиторна самостійна робота здобувачів освіти виконується на лекційних заняттях.

Позааудиторна виконується в домашніх умовах.

В домашніх умовах матеріал лекції опрацьовується по конспекту та по підручникам. З метою розвинення навиків самостійної роботи і більш повного ознайомлення здобувачі освіти з навчальною та науковою літературою, здобувачу освіти пропонується по темам різнорівневі питання та завдання для самостійного опрацювання.

Метою письмових відповідей на питання достатнього рівня є систематизація та узагальнення отриманих теоретичних знань на лекціях. Відповіді на тести середнього рівня вимагають обґрунтування правильної відповіді та сприяють поглибленню теоретичних знань; відповідь на проблемне питання вимагає практичного застосування отриманих теоретичних знань. Проблемні питання та ситуації високого рівня вимагає розв'язування поставленої проблеми, а також розв'язок ситуативних індивідуальних задач з відповідним аналізом і висновками.

## **4 ФОРМИ КОНТРОЛЮ, ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ЗВІТІВ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ**

Формою контролю самостійної роботи здобувачів освіти є звіт з самостійної роботи, який здається викладачу на перевірку та оцінюється за 4-бальною шкалою.

Формування балів по самостійній роботі відбувається наступним чином.

1. Виконання завдання середнього рівня в залежності від правильності та повноти відповідей оцінюється у 3 бали.
2. Виконання завдання середнього та достатнього рівня в залежності від правильності та повноти відповідей оцінюється у 4 бали.
3. Повне виконання завдання самостійної роботи в залежності від правильності та повноти відповідей оцінюється від 3 до 5 балів.

Варто користуватися єдиними і відповідними встановленими термінологією і визначеннями, а при їхній відсутності – загальноновживаними в науково-технічних джерелах.

Скорочення слів у тексті і підписах під ілюстраціями не припускається.

Завдання на самостійну роботу видається здобувачам освіти на першому занятті. Звіт з самостійної роботи здається на перевірку на узагальнюючому занятті.

Результати оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти враховуються при поточному та підсумковому оцінюванні. Семестровий контроль з Основ філософських знань проводиться у формі екзамену.

## 5 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи з дисципліни «Щснови філософських знань» наведені в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Критерії оцінювання виконання самостійної роботи

| Рівні навчальних досягнень | Оцінка | Критерії оцінювання виконання самостійної роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I.<br>Початковий           | 2      | Здобувач освіти може відтворити окремі історичні явища; з допомогою викладача наводить приклади; помиляється у визначенні основних понять; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, виконує 20% від загальної кількості тестів                                                                                                                           |
| II.<br>Середній            | 3      | Здобувач освіти має початковий рівень знань; відтворює історичні явища та події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку явищ, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання; частково володіє історичною термінологією; виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45% від загальної кількості тестів          |
| III.<br>Достатній          | 4      | Здобувач освіти має досить повні знання, засвоїв основні уявлення, поняття, категорії; вільно використовує навчальний матеріал; логічно висвітлює події з точки зору причинно-наслідкових зв'язків; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен рецензувати відповіді іншого студента; знає обов'язковий мінімум категорійно-понятійного апарату історичної науки; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80% від загальної кількості тестів |



|                        |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>IV.<br/>Високий</p> | <p>5</p> | <p>Здобувач освіти здатен самостійно вивчати матеріал; користується науковою термінологією; вміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи; конференції); спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; виконує завдання частково пошукового та науково-дослідницького характеру; систематично працює з додатковими джерелами інформації (наукова економічна література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемні завдання; самостійно виконує 100% від загальної кількості тестів</p> |
|------------------------|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## ВИСНОВКИ

Самостійна робота є важливим фактором засвоєння навчального матеріалу. Метою самостійної роботи є формування самостійності здобувача освіти, його вмінь, знань, навичок, що здійснюється опосередковано через зміст і методи всіх видів учбових занять.

Самостійна робота – це робота здобувача освіти яка планується та виконується по завданню і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студентів необхідна не тільки для оволодіння дисципліною «Основи філософських знань», але й для формування навичок самостійної роботи взагалі, в учбовій, науковій, професійній діяльності, здібності приймати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблему.

Під ефективною самостійністю розуміється вміння без систематичного контролю, допомоги та стимуляції з боку викладача самостійно працювати на заняттях, дома, в бібліотеці, вміння організувати окремі форми роботи і всю учбову діяльність в цілому.

Вища школа відрізняється від середньої спеціалізацією, але головним чином – методологією учбової роботи і ступенем самостійності навчання. Самостійна робота вирішує задачі всіх видів учбової роботи. Крім того, самостійна робота має виховне значення: вона формує самостійність не тільки як сукупність вмінь та навичок, але й як рису характеру, яка грає суттєву роль у структурі особистості сучасного спеціаліста. Основою для самостійної роботи служить науково-теоретичний курс, комплекс отриманих здобувачами освіти знань. При розподілу завдань здобувачі освіти отримують інструкції з їх виконання, методичні вказівки, посібники, перелік необхідної літератури.

Самостійна робота здобувача освіти систематично контролюється викладачем через виконання письмових самостійних робіт.

Виконана самостійна робота здобувачом освіти сприяє поглибленню і розширенню знань; формуванню інтересу до пізнавальної діяльності; оволодінню прийомами процесу пізнання; розвитку пізнавальних здібностей.

Тому вона стає головним резервом підвищення ефективності підготовки спеціалістів.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Петрушенко В. Л. Основи філософських знань: Курс лекцій / В. Л. Петрушенко. – Львів, 2019.
2. Петрушенко В. Л. Філософія: курс лекцій / В. Л. Петрушенко. – Львів, 2016.
3. Причепій Є.М. Філософія: підручник. – К.: Центр учбов. л-ри, 2012.  
Сільвестрова О.Ю. Філософія. – Луцьк, 2018.
4. Надольний І.Ф. Філософія: навч. посібник для студ. – К.: Вікар, 2012.
5. Бліхар В.С. Філософія: навчально-методичний посібник. - Львів: ПП «Арал», 2018.
6. Сільвестрова О.Ю. Філософія. – Луцьк, 2018.
7. Щерба С.П. Філософія: підр. для студ. вищ. навч. закл. – Х.: Фоліо, 2013.
8. Головащенко І.О. Філософія: навч. посіб. – Вінниця: ВНТУ. 2016.
9. Губерський Л.В. Філософія. Навчально-методичний комплекс. – Київ: Вадекс, 2018.
10. П.С. Прибутько, Т.В. Кондратюк-Антонова, В.І. Стус. Філософія. Посібник для підготовки до іспитів. – К.: Паливода А.В., 2012.
11. Вільчинський Ю.М. Філософія. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2019.
12. Данильян О.Г. Навчально-методичний посібник з навчальної компоненти «Філософія». – Харків: «Право», 2018.